

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter volja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristo petdeset vrst 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pomagajmo si sami!

Z Gorenjskega 15. dec. [Izv. dop.]

Hvala Bogu, našim državnim poslancem in Taaffeju! Najbolj sovražni mož na Kranjskem pojde in odpadla je veja nemškemu drevesu na Kranjskem. Tako so se mogli pozdravljati in so se tudi res pozdravljali vsi zavedni Slovenci, ko se je čulo o toliko zaželeni prestavi znanega zagriz-nega nemškega političnega agitatorja iz Ljubljane na Dunaj.

Vnovič smo potrjeni v nadi, da Taaffejeva vlada ima dobro voljo. Vsega pa tudi ne mora sama storiti. Pomagajmo jej, pomagajmo si sami! Mi Slovenci smo prepohlevni in pričakujemo vse le od vlade. Zdaj vemo, da nam vlada nij nasprotna. Terjajmo svoje pravice sami od vladnih mož, vsaj nam jih nihče ne more odrekavati. Kedaj bi uže lahko bilo pri nas slovensko uradovanje po uradnih; toda ker tega odločno ne terjamo, je vse pri starem in birokrati se nam v pest smejejo, ker dobro vedo, da bi nam morali v nam razumljivem jeziku, kakor trdi sam njihov bog, ustavoverec Herbst, uradovati, pa tega ne storijo, ker imajo sovraštvo do slovenskega jezika, so večkrat tudi malo večji slovenščine in ker so do nedavnega časa sem hitreje avanzirali, čem večji sovražniki so bili slovenščini.

Zdaj se nam drugač kaže in podoba je, da naposled pridemo do pravic Adamovih, ki je brez tolmača govoril z Bogom, kakeršnih tolmačev pa mi skoraj uže 6000 let po Adamu še vedno potrebujemo.

Čemu vendar so uradniki? Menda vsak pametni človek bo rekel, da zavoljo ljud-

stva; toda kakor je bilo do zadnjega časa in je po večjem še zdaj, smo pri nas le mi podložni zaradi uradnikov, da davke plačujemo, pri katerih imajo tudi svoj delež, da morejo živeti. Zakaj bi se neki ne pisalo kmetu vse v njemu razumljivem jeziku? Zakaj bi neki izobraženi in tudi nemščine večji Slovenci po deželi, kakeršnih pa razen duhovnikov in učiteljev nij veliko, morali biti vedno le sluge gospodskam in njihove nemške odloke strankam tolmačiti, za katero opravilo nazadnje nemajo družega plačila, kakor da se jim „liberalni“ uradniki posmehujejo in jih pred strankami skušajo ob veljavo pripraviti ali jih smešiti.

Tako mi je nedavno pripovedoval neki župnik, kako da se je zadr. okrajen sodnik nasproti strankama, ko je čul, da je župnik doma mej njima posredoval, rekoč: „Naj se fajmošter drži svojega opravi!“ In vendar ta gospod nij nič družega storil, kakor le to, kar je vsak človek in posebno še duhovnik dolžan storiti svojemu bližnjemu. Po vsej pravici bi se smel ta mogočni gospod zavrniti: „Vi okrajni sodnik, ki še nobene slovenske besedice nijste poslali iz svojega urada mej zgolj slovensko prebivalstvo, držite se svojega opravi in spoznajte, da ste zavoljo prebivalstva tukaj ter skrbite, da ne bo treba ravno duhovnikom ali drugim nemščine večjim tolmačiti vaših sodnijskih zgolj nemških odlok.“ Kratko rečeno: V jeziku nam razumljivem nam morate dopisovati, če pa ne znate, pa pojdite tje gori za svojim prorokom mej zgolj Nemce.

Terjajmo torej sami slovensko uradovanje, vsaj naši nasprotniki sami visokej vladi

sporočujejo, da se slovensko uraduje in nedavno je znani „Ljubljanski nemški tednik ali blatnik ali butelj“, kakor ga kdo hoče imenovati, svojim bralcem poročal, da je pri nas na Kranjskem po uradih uže tako vse slovensko.

V prvi vrsti pa idite v boj zoper leno in gnjilo nemškutarjenje, vi zavedni in izobraženi Slovenci, mej prostim prebivalstvom duhovniki in učitelji ter odločno terjajte po ustavi dane pravice, ker nič se nij bati, da bi naposled ne zmagalo cesarjevo gaslo: pravica je podlaga kraljestev. Da vam nihče nič ne more, ako odločno terjate slovensko uradovanje — evo vam dokaza.

Neki fajmošter je prejel pred letom od sl. deželnega odbora za Nemce na Kranjskem nemšk dopis, katerega pa nikakor nij hotel sprejeti. Tako dolgo je znal deželni odbor slovenski uradovati — in zdaj na mah preobrat. Kako neki to? Gospoda! tako ne bo šlo in nij slo. Iz gotovega vira vem, da se je gospoda zbrala v zbor, kateremu je predsedoval znani, pretirani, politični agitator, zdaj na Dunaj prestavljeni g. K., in stavilo se je vprašanje: Kaj početi s tem „upornim“ župnikom? Mej njimi sedel je tudi znani narodni odbornik g. dr. V., ki jim je stvar razjasnil, in — dopis prišel je slovensk.

Vi naši narodni duhovniki, učitelji in še drugi izobraženi Slovenci na deželi, ne ustrašite se, ter terjajte odločno ustavne pravice, katere so oprte na cerkvene (glej zadnjo okrožnico zdanjega papeža Leona XIII.) in na državne postave.

Opozorjeni naj bodo naši vrli državni poslanci na Dunaji, da oni zopet ponové pritožbe,

Listek.

Donna Juanita.

(Nova opereta.)

Z drobno glavico je slonela ob stebru pri loži. Imela je zlate lase in na njih obilo tistega „poudre de riz“, da se je videlo, kakor bi se topil beli sneg na zlatih jej kitah. Zdela se mi je kot spomladansk cvet, komaj razcveten, kateremu človek želi, da bi ga popolno razvila rosa nebeška in ne poparila slana strupena. In dejal sem si, da mora srce tega otroka (ali da nijsem negalanten), te gospice mehko biti kot vosek, da se mu poznajo najrahljši vtisi življenja!

Ali na odru se je pričelo!

Mej drugimi mogočimi in nemogočimi osobami prilomita se v sceno neumen španjsk alkade in pa zabit anglešk obrst. Prvi néma družega opravka, kot v pričo zakonske svoje soproge po dekletih vrat zvijati ter jim (tudi

v pričo zakonske svoje soproge) zaljubljena pisma pisati. Obrst sliši in vidi, če je trezen, na levo uho in oziroma na levo oko. Kadar se pa ta poštenjak napije vina, tedaj je ravno narobe: gluh je na desno uho in slep tudi na desno oko. Ali še neko lastnost ima hromi ta Arov prijatelj: če se ženska v sobi kopa, tedaj se rad priplazi do ključavnice ter opazuje skozi luknjo pri njej — situvacijo v sobi! Končno je to subjektiven okus, ali mladim dekletom se o takih „pregrešnih nagnenjih“ vendar ne govori!

Naš alkade ima zakonsko ženo, ki skoraj mej celo opereto — samo pleše, ter s plesanjem mladega kapitana v svoje mreže lovi. Gospica M., ki je to nalogo igrala, si je namazala obraz, da je bil videti kot kvadruliran robec. No, obraz naj „šatira“, kakor hoče! Ali da je pri plesu dvigala tudi roki, in sicer — previsoko, s tem se pa nikakor ne strinjamo. Človek ne zahaja v gledališče, da bi študiral naravoslovje!

Gospica W. je igrala mladega kadeta v ženske obleki. Bila je ta večer moškega spola. Čudno pa se je videlo, da je bila gospica tako „površno“ napravljena! Če je človek gledal tudi samo na jedno oko, moral je vendar takoj opaziti, da je — ženska. Ko bi se le to žensko nekoliko bolje obleklo! Da je ženska drugače ustvarjena od moških, to vemo vsi! Čemu torej poduka iz odra!

Sploh pa je vsa ta donna Juanita zmes slabih, umazanih dovtipov; skoraj vsa scena je obskurna; in vse skupaj neizrečeno neokusna nespametnost, tako, da se človek ne hote vpraša, ima li gledališče s takimi predstavami še kaj kulturnega pomena?

Kulturnega pomena?! —

Z drobno glavico je slonela ob stebru pri loži. Imela je zlate lase in bila kakor pomladanska roža, komaj razcvetena! Z vso pazljivostjo je zrla na oder ter jemala v sé tisto umazano pijačo, ki se je točila ondi. Tako pije srna pogorska, če je odtegnila se lovcem

na se pri nas na Kranjskem, na Spodnjem Štajerskem, Primorskem, Spodnjem Koroškem ne uraduje v strankam umljivem jeziku, kakor znani Herbst sam terja, ampak da je pri nas posebno pri sodnijah vse le nemško. Vidimo, da veja za vejo odpada, ali da se magari tudi odseka; vidimo, da vlada ima dobro voljo: pomagajmo jej s tem, da tudi odločno terjamo ustavne pravice, katerih nam naposled tudi še zdaj s tem nezadovoljni vladni nižji organi odrekavati ne morejo in ne smejo. Pogum in srčnost naj veljata; samo od sebe ne bo nič prišlo.

Iz državnega zbora.

V seji od sobote je bil sprejet početkom budgetni provizorij v tretjem branji. Za tem je poslanec Zeithammer poročal o zakonu o prikladah na direktne davke, ki se imajo pobirati, da se nekoliko pokrije potrebščina zaklada kranjske zemljiške odveze. Dotičnemu zakonu kranjskega deželnega zbora pritrdi zbornica brez debate.

Na vrsto pride zakon o zidanji železnice po bosenski dolini od Sjenice do Sarajeva. Poslanec Friedman je zoper to predlogo zato, ker naj bi se železnica delala s širokim tirom, na njej pa bi se vozilo kot po takej, ki ima ozek tir, kakor določuje predloga dotičnega zakona.

Za predlogo sta govorila še Herbst in Gross. Herbst je naglašal, da bi se pri zidanji železnice Sjenica-Sarajevo lahko prihranilo 460.000 gl., ko bi se delala z ozkim tirom. Poslanec Skene je zoper vladno predlogo zato, ker ona ne varuje avstrijskih nego izključno varuje magjarske interese. Magjari še zdaj niso zidali železniške proge Sisek-Nov. Falke pravi tudi, naj bode železnica po bosenski dolini z ozkim tirom.

Trgovinski minister Kremer je naglašal, da bode železnica po bosenski dolini vezala Avstrijo z Balkanom, in ta železnica se bode kasneje razvijala ter razvila se do Soluna. Glede grajenja železnice Sisek-Nov. upa minister, da se bode pričela kmalu zidati.

Razen trgovinskega ministra sta vladno predlogo zagovarjala minister Pražak in dvorni svetovalec Bischof.

Poslanec Kronavetter je pradalgal, naj se delo pri zidanji železnice po bosenski dolini javno razpiše. Predlog ta je padel.

Foregger in tovariši interpelujejo vlado

ter vpehana pristokala do hladnega studenca! — Na odru pa se je smešila nramnost, smešil zakon, zakonska zvestoba in smešilo vse, kar je spodobnega! In če je le jedna iskra iz tega nesramnega plapolanja šinila v dekletovo dušo, potem bode slana padla na cvetove v tej mladosti in potem naj bode prihodnji zakonski mož priporočen vsem dobrim duhovom nebeškega kraljestva!

Kako si uže govoril dobri moj princ Siddharta?

Und sinnend kehrt er zum palast
Und schritt, bei mondenschimmer,
Wo seine frauen schliefen all,
Durch die goldstrahlenden zimmer.
Wie schön sie war, sein lieblingsweib,
Ihr atem wie Ceylons düfte!
Siddharta sprach: ich wittre hier
Viel offne todtten-grüfte.
Ein kirchhof ist mein frauengemach,
Ich wandle unter leichen,
Durch diese süßen lippen seh
Ich schon die würmer schleichen.

(Der neue Tanhäuser.)

Dr. I. T.

glede goveje kuge in trtne uši, potem pa prvosednik naznani, da se seja preneha in da se prihodnja seja prične zvečer ob 7. uri.

Poslanec Schönerer je stavljal predlog, naj se zvečer ustno poroča o vseh prošnjah glede zemljiškega davka, ki so došle davkovskemu odseku. Schönererjev predlog, ki ga je stavljal nalašč za to, da bi zvečer ne bile prišle še v razpravo volitve iz zgorenje-avstrijskega velikoposestva, bil je zavržen po imenskem glasovanju se 167 glasovi zoper 139 glasov. Tudi imensko glasovanje so nemški liberalci spet nalašč zato terjali, da bi stvar zavlekli.

Zvečer ob sedmih se je seja spet začela in je trajala celo noč do 4. zjutraj, torej so poslanci sedeli v soboto od 10. ure dopoldne do 5. popoldne in od 7. zvečer do 4. zjutraj, šestnajst ur! Vse zavoljo nagajivosti nemškega liberalizma. O tej zadnji seji, v kateri so bile volitve velicega posestva na gornjem Avstrijskem potrjene, bomo poročali jutri.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 20. decembra.

Državni zbor je šel na božične praznike, potem ko je imel v soboto po dnevi in po noči še dolgo 16 ur trajajočo burno sejo, v kateri so nemški liberalci ali ustavoverci spet pokazali, da jim je vse jedno, če raste trava ali ne raste, ako oni ne gospodujejo. Sama strast jih je, srditost in škandaloljublje. Vsako sredstvo jim je prav, da bi le kakšno glasovanje z zavlečenjem nemogoče storili. Pa temu slepemu strankarstvu nasproti je stala desnica z občudovanja vrednim potrpljenjem in z odločnostjo. Ustavoverci bodo kakor se od škorpiona pripoveduje, od jeze sami sebe snedli.

Cesarjeviča **Rudolfa** poroka bode dne 15. februarja. Dne 20. istega m. pride pa cesarjevič s seboj svojo soprogo v Prago, kjer bode sprejemal adrese, deputacije in darila.

Češke novine v svojih uvodnih člankih tudi zadnjo nedeljo svoje sorojake opozorjujejo na štenje ljudij ali narodov popis, ki se bode vršil v Avstriji 31. t. m., ter opominjajo, naj vsak Čeh na to deluje, da se ne zapišejo Čehi za Nemce, ako tudi nemški znajo in govoré.

Poljski dnevnik v Lvovu pozivlje poljske poslance v državnem zboru, naj **Šlezijo** otmó iz objetja germanizacije. Poljaki in Čehi v Šleziji so tako zatirani kakor Slovenci, če ne še bolj.

Nemška liberalna „Kölner Ztg.“ piše o **avstrijskih nemških liberalcih**, da so si zbrali v državnem zboru tako bojišče, na katerem so morali na vsak način tepeni biti, ker odbijajo vladi budgetni provizorij. S tem so stopili zopet v nasprotje z „ustavoverno“ stranko gospodske zbornice. Iz govorov Plenerja in Scharschmieda se preveč vidi, kako nestrpljivo čakata, da bi postala ministra sama. „Ustavoverna“ stranka ima slabo bodočnost pred soboj, kajti zastoj je izigrala svoj največji trumf in zdaj se lahko reče: od leve vladni Taaffejevi ne preti nobena nevarnost več.

Vnanje države.

Bolgarsko narodno sebranje je prešlo preko prošnja bolgarskih mohamedanov za oproščenje od vojaščine za deset let na dnevni red. Vojevodoma Panajotu ter Iliji, ki sta stala 1868 na čelu bolgarske vstaje, je sebranje dovolilo letne pokojnine 2400 frankov.

Ne samo Trient, Trst in Istro zahteva **Italija** irredenta, tudi švajcarski kanton Tesin. V milanskih časopisih se je najprej izrazila ta pobožna želja ter se Švajci odreka pravica obstanka ter da bode pri prvi velikej evropskej vojni razdeljena.

V italijanski zbornici je izjavil Cairoli, da je vlada morala izvrševati berlinski dogo-

vor. Gladstonu se je zahvaljeval za njegovo veliko energijo glede vzdržanja evropskega koncerta in za flotno demonstracijo, ki je dosegla svoj cilj. Cairoli meni, da so vsejedno še mogoča zapletenja na vstoku ali on upa, da ostane trajen evropski koncert. Starih vestij, ki vežejo Italijo z Grško, Italija ne bo nikdar pozabila. Za rešenje grškega vprašanja se nij predlagalo evropsko mirovno sodišče, mogoče pa je, da se predlaga.

Razmere mej Turčijo in **Perzijo** postajajo bolj in bolj neugodne. Turški roparji moré in ropajo perzijske trgovce in perzijska vlada je baje prepričana, da Kurde podpira z novci Turčija. Za Turčijo more postati to jako nevarno.

Dopisi.

Iz Litije 19. dec. [Izv. dop.] (Še nekaj o volitvi tukajšnjega cestnega odbora.) Da je pri tej volitvi nemškutarska stranka zmagala, to je znano. Za prvomestnika je bil voljen Ant. Knaflič iz Šmartna in za njegovega naslednika Kanderški župan Obreza. Oba prijatelja g. Vestenecka. G. glavar se menda zato nij dal voliti, ker čuti, da se tla te volitve zlo majejo. Prišla sta k tej volitvi tudi najemnik Ehrenreichove graščine v Pono- vičah po imenu Bielmeier in Knut, hiše posestnik v Šmartnem. Prvi je volil, akoravno je tujec (Prus) in ne Avstrijec; zadnji ne, imel je od g. kneza Windischgrätz — v katerem imenu bi bil volil — nalog voliti g. grofa Pačeta; reklo se je, da se plačuje od graščine Ponoviške, v katere imenu je volil Bielmeier, mislim po volji Vesteneckovej, več davka, kakor od kneževih posestev. Ali je to res ali ne, to se bo skazalo, ker so narodni odborniki gg. grof Pače, Alojz Kobler in Janez Jeretin protestirali zoper vso to volitev.

Novi cestni odbor je bil uže na 18. t. m. sejo napovedal, a sliši se, da je nij bilo, ker jo je visoka c. k. vlada ustavila.

Peterman, kateri je pri tej volitvi na vso moč agitiral, je odšel te dni od tukaj; pre- stavljen je v Loko. Da je le od tu preč! Drugemu menda nobenemu ne bo žal za njim, kakor g. Vestenecku; če mu je pa zlo hudo, naj pa še on gre. Voščilo se mu bo iz dna srca „srečen pot“.

Iz Ormoža 17. dec. [Izv. dop.] (Žalostne socijalne razmere.) Liberalci so na tihem in javno, z besedo in pismom, v zborih in posebe podirali stare stebre socijal- nega življenja; vsako delo pa rodi svoj sad; nekatere dni so zaporedoma tatje vdrl v vino- gradu pri gosp. P. Dirmajeru, potem pri g. Kadi, potem v Ormoži pri g. Martincu, pokrali in oškodovali so več ali menj. Temu nij uzrok stradanje tatov, ker sedaj je še živeža in dela povsod; temu je uzrok brez- vernost in zlobna društvena vzgoja; to se kaže tudi na četrtem činu, namreč: ob pol sedmej uri zvečer v mestecu Ormoži je neki fantalin napal na javnej ulici c. kr. urad- nika, pristava, kateri je z njim se boreč, prišel ob svojo peneznico. Tolika je torej uže nevarnost, da še celo v mraku miren človek ne sme brez orožja iti od svojega posla do- mov. — Kje so uzroki? Je-li mestni zastop temu kaj kriv? Pravijo, da je imenovani fan- talin nahujskan bil od nemčurjev, zgrabiti na- rodne uradnike. Preiskava teče, ter bo to stvar razjasnila.

Naš občinski zastop bi se ve da moral skrbeti za boljši red; pa sestavljen je razen enega novince iz samih dednih svetovalcev; njih volitev je bila precej zanimiva; ako se mi ne bo gabilo, bom prihodnjič o njej kaj poročal.

Čitali smo, da sta g. Šmidl od Velike Nedelje kot načelnik in g. dr. Geršak iz Ormoža kot njegov namestnik v okrajnem zastopu potrjena; mi se imamo zahvaliti našim narodnim poslancem na Dunaji, da so to tako dolgo zavlečeno stvar vendar pospešili.

Domače stvari.

— (Kalteneggerjevo predstavljene in naši nemškutarji.) Jako zanimivo je, kakó se delajo in obnašajo naši nemškutarji ob prestavljenji g. Kalteneggerjevem. Skoro celi listič (nemški Brenclj), ki ga dr. Schrey in Dežman s Konškovim sinom vsak teden enkrat izdajeta, poln je samo tega predmeta. Prvi članek je miren, drugi uže hujši, tretji strasten, zadnji uže ves divji na nas, da se drznemo trditi, da je to nam Slovence po vseči narejeno. Kakor da bi mi sami ne vedeli, kaj nam godi in kaj je naša želja! Posebno se naglašja, da g. K. avanzira. Iz tega uzroka se kranjski nemškutarski ustavoverski uradniki opominjajo, naj ostanejo tistega prepričanja in agitatorskega delovanja, kakeršno so dosedaj imeli, pa bodo tudi tako avanzirali kakor Kaltenegger! No to je pa uže več kot naivno. Sicer nemamo mi prav nič zoper to, če vsi nemški uradniki še tako zelo avanzirajo, samo da se od nas Slovence spravijo in ljudem našega rodu in jezika prostor naredé, ker sama „N. Fr. Pr.“ je rekla, da vsak narod ima pravico terjati uradnikov in učiteljev iz sebe, iz svoje srede. Naši nemškutarji se pa motijo, če mislijo, da bode vsak njih uradnik agitator, ki bo zarad agitacije zoper zdanjo vladu predstavljen, tudi avanziral! Börne je sicer dejal: „Minister fallen wie Butterbrode immer auf die fette Seite“. To velja pač tudi o „hofrathih“. Ali da bi tudi nižje doli veljalo, tega pač nismo prepričani.

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo igrana vesela igra „Umetnost in narava“ nij privabila toliko občinstva v gledališče, kakor smo pričakovali. To pa obžalujemo toliko bolj, ker je omenjena veseloigra jedna boljših iz svoje vrste, in ker se je na drugej strani prav dobro predstavljalo. Slabo obiskovanje je morda pač to največ prouzročilo, da se je prepozno objavilo, da bode slovenska predstava. Pred nedeljo o njej še nigdo vedel nij. (Tega pa nij kriva slovenska žurnalistika, katera nij mogla prej prestave razglasiti predno je za njo vedela. Ured.) Izmej predstavljajočih moramo pohvalno omeniti gospici M. in G. Nigrinjevi, in gospo Gutnikovo. Sploh moramo priznati, da so vse tri težavno svojo nalogo z razumom in dobro rutino izpeljale. Posebno pa nam je dopadla gospica M. Nigrinjeva, ki je deloma nehvaležno svojo rolo ne samo z rutino, temuč tudi z navdušenostjo igrala. Lepi njeni organ je ustvarjen tudi za tragične naloge, in želeli bi njenega nastopa v kakej žaloigri. Tudi denes ne smemo zamolčati, da se je, kar se tiče dam, pravilno in dobro izgovarjalo in naglašalo. Gospodje so zadostovali. Gospod Kajzelj je igral, kakor vedno, tudi ta večer izvrstno. Iznenadil nas je gospod Doberník, ki je s svojim ulancem prav dobro in mnogo bolje izhajal, nego li smo pričakovali. —a—

— (Občni zbor čitalnice v Spodnji Šiški) je bil v nedeljo 19. dec. dobro obiskan. Izvoljen je bil sledeči odbor: Predsednik; g. Drenik Franc, podpredsednik g. Adamič Franc, blagajnik g. Burger Franc, tajnik in knjižničar g. Knez Anton. Odborniki so gg. Strukelj Franc, Marješič J. Jesih Jakob, Justin Ivan.

— (V spodnji Idriji) pripetila se je 3. t. m. nesreča. Trije rudarji so kamenje lomili; kar se odtrga kos briha in zasuje vse tri, dva do glave, jednega do pasa; jednemu je polomilo roke in noge, drugemu nogo v 2 krajih, tretjemu pa je odtrgalo samo kožo in meso.

— (Konfiskacija.) Zadnji broj mariborskega slovenskega tednika „Slovenskega Gospodarja“ nam je zakasnen došel in poroča o sebi: Številko 51. „Slov. Gospodarja“ je c. k. okrajni glavar g. Jul. Seeder snoči konfisciral radi uvodnega članka. V njem je mej drugim govor, zakaj Štajerske 434.000 fl. gruntne davka več nalagajo. Podatki so od besede do besede vzeti iz nekonfisciranega dopisa „z Dunaja 3. dec. t. l.“ v „Slovenskem Narodu“ šte. 281.

— (V Mariboru) se je osnoval odbor za ustanovljenje sodiščnega poslopja v Mariboru. Udje so: dr. Mat. Reiser, župan mariborskega mesta in c. kr. notar, načelnik; dr. Adalbert Gertscher, c. kr. okrajni sodnik, načelnikov namestnik; dr. Josip Schmiderer, državni poslanec; Julij Pfrimer, vinokupec, denarničar; Ludvik vitez Bitterl, c. kr. notar; dr. Franc Radač, c. kr. notar in deželni poslanec; dr. Janko Serbec, advokat, tajnik.

— (Za učitelje in učiteljice sežansko-komenskega okraja.) Visoko c. kr. namestništvo v Trstu je z odlokom od dne 11. dec. 1880 št. 16734 „štatus sežansko-komenskega učiteljskega društva“ potrditi blagovolilo — in to vsled § 9 postave od dne 15. nov. 1867 št. 134 drž. zakonika. — Dan in kraj prihodnjega zborovanja se bode naznanil ob svojem času. — Začasni predsednik: A. Leban, nadučitelj.

Medvodska ali „liedertafferska“ stvar pred deželnim sodiščem.

(Konec.)

Prebere se zdaj zapisnik s pričo Miho Pučnikom, c. kr. poštnim uradnikom. Spričevanje to se posluša jako romantično. Pučnik trdi, da je šel dopoldne v Kranj svojo rodovino obiskat, popoldne pa je prišel v Medvode. On kot blagajnik šel je zadnji proč iz Svetih, kajti poravnati je moral za vse „liedertafferske“ račun za kosilo. Vprašal je v Svetih predno je odšel v Medvode, ali bi ga ne hoteli navzočni žandarmi spremiti, a tam so mu odgovorili, da žandarmi ne pojdejo proč, kajti oni so tu zarad kmetskih fantov, ako bi bil kak nemir. (Tedaj so vendar žandarmi bili na pravem mestu, kjer je bil shod, namreč v Svetih in pazili na red, ne pa kakor je uradna „Laibacherica“ o svojem času lagala, da so bili „anderswo beschäftigt“. Ured.) Odšel je je tedaj Pučnik sam. Kar naenkrat ga baje ustavi „pet“ kmetskih fantov, kateri so rekli: „Prokleti hudiči, vam bomo uže dali tukaj nemške pesni peti! Muzika bi morala tudi nam igrati!“ Jeden da mu je potem potegnil veržinko iz ust in drugi da so zahtevali smodek. Pučnik jim je začel pridigovati, naj bodo pametni, da so vsi Kranjci, tudi ti gospodje iz Ljubljane, ki pojo nemške in slovenske pesni, kakor se jim dopade. Povabil jih je Pučnik tudi, da naj gredo z njim, da bode plačal vina in cigar. Vrgel jim je, kakor pravi Pučnik „prostovoljno“ nekaj šestic in potem srečno življenje odnesel. Zatoženca Košenina, ki mu je bil predstavljen, Pučnik nij izpoznal in je rekel, da nij bil mej onimi petimi fanti.

Neke priče Oblak izpovedba se tudi prebere. Ta je celo videl 15 fantov, pa nij no-

benega poznal. Ti so mej soboj govorili in rekli: „Pojmo zdaj nemškutarje gledat. Bodo še prej hudiča videli, predno pojdejo!“ Prebere se pismo županstva, katero se o zatožencu izrazi, da se je dozdej dobro vedel.

Zaprto je bil v preiskovalnem zaporu zatoženec uže od 19. julija tega leta.

S tem je dokazovalna obravnava končana.

Državni pravdnik g. Pajk pravi, da je hudo delstvo objektivno dokazano, ker so grozenje zatoženca priče potrdile. Tudi je subjektivno dokazano, da nihče drugi nij šestih gospodov poškodoval kot zatoženi, kajti izpovedali so poškodovani, da je bil vojaku podoban, dokazano pa je, da je zatoženec imel zvečer vojaško kapo in rdeč rekelje. Vidi se tudi, da je hotel zatoženec pevce le lahko poškodovati, tedaj bolj ustrašiti. Obtežavno je, da je mnogo ljudij po svojem dejanji v velik strah pripravil, in da je dejanje večkrat ponovil. Olajšavno je le to, da nij zatoženec še 20 let star. Državni pravdnik predlaga, naj se mu zmeri kazen od 1 do 5 let.

Zagovornik dr. Zarnik: Zatožba državnega pravdnistva sloni na jako slabih podporah. Njej se vidi vse jedno, ali je zatožen Peter ali Pavel, da je le v obče jeden zatožen. Tako je prišel Košenina na obtožno klop, samo zato, ker je nosil tist večer rdečo vojaško kapo in rdeč rekelje. S tisto pravico pa bi državno pravdnistvo v zatožni stan postavilo lahko stotine kmetskih fantov, kajti mi vemo, da nosijo take rdeče in višnjeve kape in jopiče ali rekeljce jako mnogi, kakor je Košenina prav dobro rekel, odkar so se vojaki vrnili iz Bosne.

To je jedini dokaz zatožbe. Tedaj se pač opravičeno trdi, da v obče za krivdo mojega klienta nobenega dokaza nij. Jako mnogo polaga državno pravdnistvo tudi na besede zatoženčeve, ki je baje rekel, da bodo nemškutarji še denes plavali. A ta beseda nema nobenega družega pomena, kakor jej ga odločuje slovenski pregovor, kateri z besedo: „boš plaval še denes“, neče družega reči, kakor da denes boš še v dežji moker, to in ničesar družega nij mislil zatoženec s temi besedami. A ker se je drug storivec od strani državnega pravdnistva brezvspešno iskal, napravil se je iz teh besedi dokaz, iz muhe slona. Da bi bil rekel zatoženec, da bode nemškutarje „klal“, to nij dokazano, kajti priča Pernel, ki je zraven Kogejja stal, ki edini to trdi, ne ve ničesa o tem izreku. Ako bi se pa enej priči verjelo, potem bi bilo lahko vsacega zaradi veleizdaje pripraviti na vislice. Da bi bil zatoženec vseh šest gospodov poškodoval, to nij mogoče, kajti bi v istini moral spretnejši in urnejši biti kot Kljukec. Kje pa je bilo onih pet fantov, o katerih ve Pučnik toliko povedati? Kje tisti tuji, ki jih je videl Oblak in katerih ceni, da jih je bilo 15! Da bi bil pa tak slabiček, kakor denašnji zatoženec, zmožen kar šest gospodov poškodovati, to je neverjetno. Če je ta mladi človek tak korenjak, potem ga lahko za vsak cirkus engajirajo. Ako bi bil zatoženi to izjavil v Svetih, česar ga zatožba dolži in ne bi bili „liedertafferski“ poškodovani, potem bi bilo državno pravdnistvo, ko bi se mu bile ovadile besede ali tako zvano „grozenje“ zatoženca, sè smehom vrglo vso ovadbo v koš.

Ako je te besede izgovoril, manjka pa namena, kajti vse poškodovane priče, katere smo denes slišali, izjavale so, da nij bilo od strani obilno zbranih kmetov nobenega

grozenja. Ako pa manjka slabega namena za grozenje, tedaj manjka tudi substrat za zločinstvo. Naloga državnega pravdnštva, to je policijske oblasti, je, storilce iskati in jih tožiti. Denašnji zatoženec pa ne sme biti žrtva za druge, tedaj upam, da ga bode slav. sodišče nekrivega izpoznalo, ker kriterija § 99 k. z. nij.

Sodišče je potem obsodilo Antona Košenino na eno leto teške ječe, poostrene vsak mesec z enim postom.

Tako je hrupna Medvodska afeta, ki je dala našej uradni „Laibacherici“ povod slovensko deželo in slovenske kmete z blatom okidati, končana. Ex ungue leonem! Radovedni smo, kako in če bodo nemški listi svoje laži preklicali.

Umrli so v Ljubljani:

16. decembra: Ludvig Corazzo, stavbenega podvzetnika sin, 8 let 7 mes., na Mestnem trgu št. 17, za božjastjo.

17. decembra: Ana Malenšek, učitelja vdova, 83 let, na Poljanskej cesti št. 3, vsled starostne slabosti. — Marija Tomažević, ubožica, 71 let, na Karlovskej cesti št. 9.

18. decembra: Edvard Haring, privatnega uradnika sin, 14 mes., v Gradišči št. 10.

V vojaške bolnici:

17. decembra: Anton Furlan, podlovec v 25. deželne brambe bataljonu, 24 let.

Dunajska borza 20. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	73	gld.	10	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	"	85	"
Zlata rente	87	"	60	"
1860 drž. posojilo	131	"	—	"
Akcije narodne banke	816	"	—	"
Kreditne akcije	237	"	60	"
London	117	"	75	"
Srebro	—	"	—	"
Napol.	9	"	36 1/2	"
C. kr. cekini	5	"	61	"
Državne marke	58	"	10	"

Vabilo na naročbo.

„K R E S“.

Leposloven in znanstven list.

S sodelovanjem gosp. profesorja dr. Greg. Kreka in gosp. župnika Dav. Trstenjaka, uredjuje dr. Jakob Šket, c. kr. gimn. profesor v Celovci.

Tiska, izdaja in založuje tiskarna družbe sv. Mohora.

Velja na leto 4 gld., na pol leta 2 gld. in se tudi lahko po zvezkih à 40 kr. v knjigarnah kupuje.

Prva številka, ki v kratkem na svetlo pride, prinese iz spretnih peres sledeče članke:

1. V dan 1. januarja 1881. (Pesem.) — 2. Pomladanski vetrovi. (Povest iz časov francoskih vojsk.) — 3. Roka in srce. (Novela.) — 4. Zdravniški poskus. (Humoreska.) — 5. Popotne opazke. — 6. Povstanek godbe in njeno delovanje na ljudi in živali. — 7. Narodno blago. — 8. Dr. Ljudevit Gaj in ilirska ideja. — 9. Doneski k filozofičnej trminologiji. — 10. Kres. — 11. Zgodovinske črtice v nekdanji provinciji: Windischgraz. — 12. Drobnoti in dopisi.

Naročnina se naj pošilja na založništvo in opravišništvo „Kresovo“, to je tiskarnici družbe sv. Mohora.

(648, Uredništvo in založništvo.

Učenec,

star 12 do 15 let, zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme se takoj v **specerijsko prodajalnico blizu Ljubljane**. Več o tem pr administraciji „Slovenskega Naroda“. (649—1)

Božičnih in novoletnih daril

na veliko izber

ima

KARL S. TILL

pod Trančo 2.

Posebne albume za fotografije najmodernejše in krasno vezane s patentirano zapono. Najrobovje, kar se tiče papirja Theur & Hardtmuth. 200 slik iz Draždanske galerije v vrlo elegantnej enveloppi. Molitvene knjižice, krasno vezane v slonovo kost, ebenovino biserno matico, baržun ter usnje. Spisi za mladino, knjižice s podobami, spomenskimi pesnimi in pravljicami, najfiniješe galant-rijsko blago od usnja, prava zlata peresa in rejongi, pisne mape itd. itd. (621—7)

Za božič

priporoča

Edvard Winter,

sladčičar na Preširnovem trgu,

svojo veliko zalogo rečij, ki spadajo v njegovo stroko, posebno (636—2)

olepšave za božično drevo, potvice, pince, kugluf, mali kruhek itd.

Za božična darila

priporoča čisto nove in priporočila vredne reči po najnižji ceni

Niklas Rudholzer,

pred „Zvezdo“ 8.

(644—2)

Loterijne srečke.

Na Dunaji 18. decembra: 61, 13, 26, 3, 34.
V Gradci 18. decembra: 69, 19, 27, 34, 79.

Nij sleparstvo!

Iz c. k. zastavnice dunajske

rešene

žepne ure

izjemno v ceno, namreč

70 odstotkov pod kupno ceno.

Razne komisijske zaloge ur, od največjih švajcarskih tovarov, se je v c. k. zastavnici zastavilo, a ne rešilo, tedaj so zapadle po javni dražbi prišlo po neverjetno nizke ceni nam v last.

Mi moremo tedaj ure od zlata, srebra in niklja, najboljši švajcarski izdelki, vse s 5letnim poročtvom, samo da dobimo svoj denar, prodajati jih 70 odstotkov pod fabriško ceno, ure so skoraj zastopljive.

Vsak človek, naj si je bogat ali ubog, potrebuje vendar uro, ki je čisto najzvestejša prijateljica in spremljevalka skozi celo življenje; tako prihrani, prijetno in nigrad vračajočo se, ima zdaj vsagdo, da si more preskrbeti skoraj zastopljive, fino, garantirano in na minute regulirano uro, ker je naše fabriško osebje vse ure še jedenkrat reguliralo. Vsaka ura ima švajcarsko fabriško znamenje.

Poročstvo je tako zagotovljeno, da se s tem javno zavežemo, vsakemu naročniku takoj brez ugovora novce poravnati.

Zapisnik žepnih ur.

1 ura na valjar od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana in gvilosirana, z 8 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in posebnim krovom zoper prah, in fina zlata facon-urna veržica, ki je stala preje gld. 12, zdaj samo gld. 6.50.

1 žepna ura na sidro, od teškega srebrnega niklja, fino na trenotek regulirana, gravirana, gvilosirana, s 16 rubinov, s ploščatim steklom, emailirano urno ploščo in kazalom za sekunde, s fino urno facon-veržico od talni-zlata, preje gld. 20, zdaj samo gld. 7.— Jedna najboljših ur.

1 remontoir ura, iz najfiniješega double-zlata, brez ključka za navijati na kozici, pod poročtvom ohrani si zmirom zlato barvo, izvrstno na minute regulirana, z dvojnim krovom, dekorovana email urno ploščo in privilegirano delo, obdarovana izvrstna ura z veržico od talni-zlata, preje gld. 21, zdaj samo gld. 10.20. — Teh ur je malo.

1 srebrna remontoir ura, od pravega 13 lotnega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, navija se na kozici brez ključka, z nasprotnim zopornom in kazalno pripravo, fino s privilegijem, na minuto repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, v notranjem s kristalnim krovom in kolesci od niklja, za vsacega transparentna, najboljša, najcenejša in najelegantnejša ura sveta, preje gld. 30, zdaj samo gld. 14.

1 srebrna ura na sidro, od pravega 13 lotnega teškega srebra, potrjena od c. kr. kovnega urada, s 16 rubinov, na sekundo repasirana, s ploščatim steklom, email urno ploščo in kazalom za sekunde, preje gld. 24, zdaj pozlačena samo gld. 12.50.

1 ura za gospé, od pravega 14 karat. zlata, potrjena od c. kr. kovnega urada, vrlo fina, elegantna ura s najfiniješe benetčansko facon-veržico za okolo vratu v finem baržunastem etuiji; preje gld. 30, zdaj samo gld. 19.50. Tacega še nij bilo.

1 fina zlata remontoir ura, 13 karat., po gld. 40, 50, najfiniješe savonette-ure, preje po gld. 100.

Naslov:

Uhren-Ausverkauf

von A. Fraiss,

Rothenthurmstrasse 9, parterre, gegenüber dem erzbischöflichen Palais, WIEN. (599—2)

Umetna rastava fotografij na steklo

v gledaliških ulicah v Pavšinoj hiši.

Jutri in pojutrašnjem zadnja dneva za I. serijo.

Krasno potovanje po Švajci, (Hoja na Montblanc), po Savojske in Italiji, (641—2)

lepi razgledi Rima, momentne fotografije morja, kristalov in ledenih jam. Švajcarska jezera itd. v najsijajnejši razsvetljavi.

Vstopnina za osobo 20 kr.; za 4 serije 60 kr. Odprta je razstava vsak dan od 10. ure do 12. ure dopoldne in od 2. ure popoldne do 9. ure zvečer.

Cvet zoper trganje, po dr. Maliču,

je odločno najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite, revmatične bolečine v zobeh in glavi; malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje.

Zahval smo dobili uže celo množico. — 1 steklenica 50 kr. — Pravega prodaje samo (638—1)

lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu v Ljubljani.

Najboljše in najupljivnejše Norveško

pomuhljevo olje iz kitovih jeter

zoper škroflje, krvico, pljučnico, kašelj itd. itd.,

v sklenicah à 60 kr.,

združeno z železnim jodirom

posebno dobro za one, ki imajo premalo krvi ali ki si imajo kri čistiti

v sklenicah à 1 gld.

prodaje

G. PICCOLI,

lekar „k angelu“,

(490—11) na dunajske cesti v Ljubljani.